

เรื่อง มะคังแดง

รายละเอียด

มะคังแดง ชื่อวิทยาศาสตร์ *Dioecrescis erythroclada* (Kurz) Tirveng. (ชื่อพ้องวิทยาศาสตร์ *Gardenia erythroclada* Kurz) จัดอยู่ในวงศ์เข็ม (RUBIACEAE)

สมุนไพรมะคังแดง มีชื่อท้องถิ่นอื่น ๆ ว่า มะคัง (เชียงใหม่), มุยแดง ลุมปุกแดง ลุมพุกแดง (นครราชสีมา), จงก่าขาว ตะลุมพุกแดง (กาญจนบุรี), จงก่าขาว จิ้งก่าขาว ชันยอด (ราชบุรี), มะคังป่า (ภาคเหนือ), ตุมกาแดง (ภาคกลาง), โโรคแดง เป็นต้น

ลักษณะของมะคังแดง

- **ต้นมะคังแดง** จัดเป็นไม้พุ่มกึ่งไม้ยืนต้นขนาดเล็ก มีความของต้นได้ประมาณ 6-12 เมตร ใบดกหนาทึบ เปลือกลำต้นและกิ่งก้านเป็นสีน้ำตาลแดงเข้ม มีขนนุ่มคล้ายกำมะหยี่สีน้ำตาลแดงขึ้นปกคลุมทั่วไป ตามโคนต้น ลำต้น และกิ่งมีหนามขนาดใหญ่โดยรอบ พุ่มตรงออกเป็นระยะ ตามกิ่งก้านอ่อนมีสีน้ำตาลอมแดง ขยายพันธุ์โดยใช้เมล็ด พบได้ตั้งแต่อินเดีย อินโดจีน พม่า และไทย มักขึ้นตามป่าดิบแล้ง ป่าดิบชื้น ป่าเต็ง

รัง และตามป่าเบญจพรรณ

- **ใบมะคังแดง** ใบเป็นใบเดี่ยว ออกเรียงตรงข้ามกัน ใบมีลักษณะรีกว้าง รูปวงรี หรือรูปไข่กลับ ปลายใบมน โคนใบมน ส่วนขอบใบเรียบ ใบมีขนาดกว้างประมาณ 8-15 เซนติเมตร และยาวประมาณ 15-22 เซนติเมตร หลังใบด้านบนเรียบ ส่วนท้องใบด้านล่างมีขนสีขาวขึ้นปกคลุม หรือมีขนทั้งสองด้าน ก้านใบมีขนสีขาว มีหูใบรูปสามเหลี่ยมหลุดร่วงได้ง่าย
- **ดอกมะคังแดง** ออกดอกเป็นช่อสั้น ๆ ขนาดเล็ก โดยจะออกตามซอกใบใกล้ปลายกิ่ง ดอกย่อยเป็นสีเขียวย่อมน กลีบดอกมี 5 กลีบ โคนกลีบดอกเชื่อมติดกัน กลีบดอกเป็นรูปกลม ดอกมีเกสรเพศผู้เป็นเส้นติดกับกลีบดอกวางสลับหว่างกลีบดอก
- **ผลมะคังแดง** ลักษณะของผลเป็นรูปทรงกลม สีเขียว มีสันนูนประมาณ 5-6 สัน ผิวผลเรียบ ปลายผลมีกลีบเลี้ยงติดอยู่ ออกดอกและติดผลในช่วงประมาณเดือนเมษายนถึงเดือนกรกฎาคม

สรรพคุณของมะคังแดง

1. เนื้อไม้มีรสเย็นฝืดอน ใช้ต้มกับน้ำดื่มเป็นยาแก้เลือดลมเดินไม่สะดวก แก้พิษโลหิตและน้ำเหลือง (เนื้อไม้)
2. ใช้เป็นยาแก้ไข้ (ไม่ระบุส่วนที่ใช้)
3. เนื้อไม้นำมาต้มกับน้ำดื่มเป็นยาแก้อาการปวดท้อง (เนื้อไม้)
4. แก่นใช้ผสมกับมูยขาว มูยแดง หนามแท่ง เล็บแมว เจียงปลาตุ๊ก เป็นยารักษาเมเร็ง โรคกระเพาะอาหาร (แก่น)
5. รากใช้เป็นยาถ่าย (ราก)
6. เปลือกต้นใช้เข้ายากับมูยขาว ทำเป็นยาลูกกลอน แก้วริดสีดวงทวาร (เปลือกต้น)
7. แก่นนำมาต้มกับน้ำดื่มเป็นยาแก้อาการประจำเดือน (แก่น)
8. เนื้อไม้ใช้ผสมกับหัวยาข้าวเย็น นำมาต้มกับน้ำดื่มเป็นยาแก้กระษัยไตพิการ (โรคเกี่ยวกับทางเดินปัสสาวะ มีปัสสาวะขุ่นข้น ปัสสาวะเหลืองหรือแดง มักมีอาการแน่นท้อง และกินอาหารไม่ได้) (เนื้อไม้)
9. เปลือกต้นใช้ตำพอกแผลสดเพื่อห้ามเลือด (เปลือกต้น)
10. แก่นนำมาต้มกับน้ำดื่มเป็นยาแก้อาการปวดเมื่อย (แก่น)
11. เปลือกต้นใช้เข้ายากับมูยขาว ทำเป็นยาลูกกลอน แก้วอาการปวดเส้นเอ็น อัมพฤกษ์ อัมพาต (เปลือกต้น)

ประโยชน์ของมะคังแดง

- เนื้อไม้ใช้ทำหน้าไม้สำหรับล่าสัตว์ ทำเครื่องมือทางการเกษตร

ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

คำสำคัญ : มะคังแดง

ที่มา : <https://medthai.com/>

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2020-07-10

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=1711&code_db=610010&code_type=01

The Office Of Academic Resource Information And Technology